

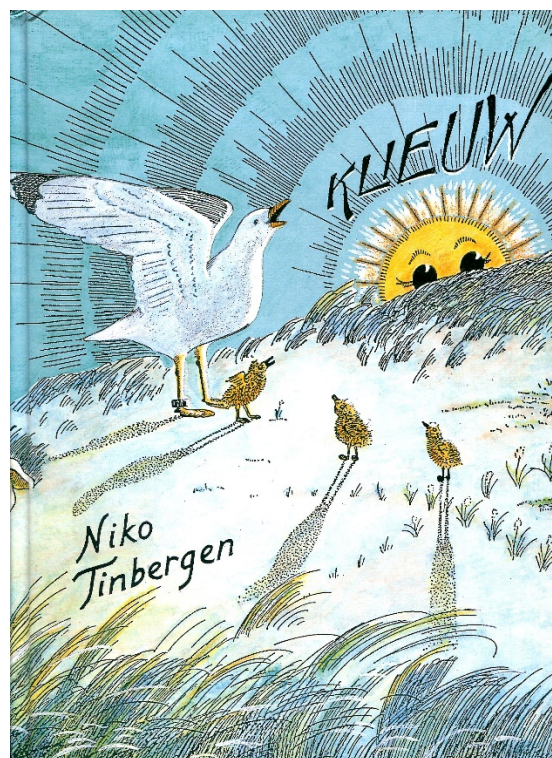
ZO DE OUDJES ZONGEN...

Willem Baalbergen

We zaten in een koraal op de Marowijne, vanwege de stromende regen onder een dekzijl. Met Frans Beekmaan werd een lijstje met leuke oude natuurboekjes gemaakt. Die we beiden in de kast hebben staan, maar een beetje vergeten zijn. Geschreven door de zogenaamde romantische natuurbeschrijvers uit het begin van de vorige eeuw zoals Bengt Berg, Thijssse, Binsbergen en Van Eeden. Maar ook het vrijwel vergeten werk van de Tinbergens en de Engelse natuurvorser David Lack. Het is opvallend dat er de laatste tijd weer belangstelling komt voor die 'oude schrijvers'. Zelfs onze bekendste vogelaar Rob Bijlsma duikt de laatste tijd in het werk van die eerste natuurvorsers. Misschien ook voor de lezers van *De Strandloper* interessant kennis te maken met deze vergeten vogelaars van vroeger.

In de oorlogsjaren 1940-1945 verbleven de broers Niko en Luuk Tinbergen in Leiden. Samen met anderen, waaronder Jan Verwey, probeerden zij deze moeilijke jaren door te komen. Niko Tinbergen kwam later als gijzelaar in St. Michielsgestel terecht. Daar schreef hij twee bijzondere boekjes. Dat ging in afleveringen, die hij aan zijn kinderen stuurde. Het betreft ondermeer een bijzonder boekje over een stekelbaarsje dat hij Jan Stekel noemde. Onder de titel *The Tale of John Stickle* werd het in 1954 in Engeland uitgegeven. Het is inmiddels een uiterst zeldzaam boekje geworden; wel een keer in Nederland in 2005 heruitgegeven als *Jan Stekel*.

Meer bekend is het boekje *Klieu, Kleew* in het Engels, ook in het gijzelaarskamp geschreven. Het beschrijft de wederwaardigheden van een zilvermeeuw voor de Hollandse kust. Bijzonder aardig is daarin het verhaal van een Noordwijkse boer. Die haalde een massa zeesterren van het strand en bemestte daarmee zijn land. Om de volgende dag te merken dat er niet één meer lag. Opgegeten door de zilvermeeuwen. Tinbergen stuurde in 1947 een eerste exemplaar van het boekje naar zijn vriend Jan Verwey. In zijn begeleidende brief zegt hij:

Beste Jan. Hierbij zend ik je mijn nieuwste publicatie. Ik vind het leuk dat ik je een soort tegenstuk van het kraaienboek kan sturen.

Hij doelt daarbij op het boekje over de tamme kraai van Verwey. Hij schrijft erbij dat de Hollandse uitgave van *Kleew* later zal worden uitgegeven.

Als dat in 1948 het geval is stuurt de uitgever Boucher een kaart naar Jan Verwey met de tekst:

Indien u dit najaar voor uw kinderen, nichtjes of neefjes een aardig en goed boek zoekt, kan ik dit werkje Klieuw ten zeerste aanbevelen.

Ik sluit me bij deze aanbeveling aan. Niet alleen voor de kinderen, nichtjes en neefjes, maar ook voor de lezers van *De Strandloper*.

